

Flinke ribbenpartijen bij tweedekalfs Iota's

Breed en hoog gedragen uiers bij de Caliberdochters

Bartele Verbeek: 'Boeren moeten kritisch zijn op hun marginale voerkosten'

Kijk op verborgen rendement

De open dag van het Koeponveebedrijf in Feerwerd ging hand in hand met een demonstratie van een viertal dochtergroepen. Onder meer Bartele Verbeek verzorgde een inleiding. Hij pleit fanatiek voor een hogere productie per koe.

tekst **Tijmen van Zessen**

Accountants roepen het al jaren: melkveebedrijven met een gemiddelde productie halen de beste financiële resultaten. De laagproductieve bedrijven laten te veel omzet liggen, de hoogproductieve bedrijven maken te veel kosten voor de laatste liters.

Toch toonde Bartele Verbeek zich tijdens de open dag van het Koeponveebedrijf een warm pleitbezorger voor hoge producties. De manager market development van Alta gaf zijn publiek te verstaan dat er uit de Nederlandse koe meer melk te halen valt. 'Gemiddeld wordt in Neder-

land slechts 40 procent van het voer omgezet in melk, de rest gaat naar jongvee, onderhoud en mestproductie. Een Nederlandse koe produceert inclusief droogstand 23 liter melk per dag, dat kan hoger als koeien efficiënter met voer omgaan.'

Marginale voerkosten

Met een rekenvoorbeeld wist Verbeek zijn standpunt te verduidelijken. Hij vergeleek twee koeien die beide tien kilo droge stof aan onderhoudsvoer opnemen. Koe A nam daarnaast nog eens tien kilo droge stof op, koe B elf kilo. Deze

kilo's waren beschikbaar voor de productie van melk. Koe A produceerde 25 liter melk, koe B 27,5. Koe B produceert zo 2,5 liter meer met één kilo droge stof. 'Als het voer twintig cent per kilo droge stof heeft gekost, dan zijn de voerkosten van deze extra liters acht cent per liter melk. Deze manier van benaderen is denken in marginale voerkosten. Een boer moet hier in deze tijd van lage melkprijzen heel kritisch op zijn. Door meer melk per koe te produceren kun je meer verdienen, omdat je het onderhoudsvoer uitsmeert over meer liters.' Verbeek wilde ermee aangeven dat er veel verborgen rendement ligt op een doorsnee melkveebedrijf. 'Als het voer goed is en een koe neemt één kilo extra voer per dag op, dan is dat bij een melkprijs van 35 cent op jaarbasis netto 85 euro per koe. Boeren moeten dus meer voerkosten maken om meer te verdienen. Dat wil zeggen: hogere voerkosten per koe resulteren in lagere voerkosten per liter.'

Verbeek waarschuwde veehouders niet in de valkuil te trappen door de productie te verhogen met een duur snoepbrokje. Want, zo meent Verbeek, de bedrijven die dat doen, geven de accountants gelijk.

Vuurdoop voor Embassy

Een hogere productie moet volgens Verbeek vooral de resultante zijn van een goede verzorging: voldoende ligcomfort, licht, water, lucht en een adequaat transitie management. Het leidt uiteindelijk tot een vruchtbaardere, duurzamere en productievere veestapel.

Goede ophangband en iets recht beenwerk bij de Razordochters

Embassy's dochters kunnen de productie goed aan

De fokkerij is een schakel die daarin niet mag ontbreken. Op het Koeponbedrijf demonstreerde Alta een viertal dochtergroepen om het effect van genetica te visualiseren. De eerste melkgevende *Apina Alta Embassy* dochters bijvoorbeeld. Vier vaarzen met hoge achteruiers, goede ophangbanden en prima kruispartijen. Embassy (v. Freddie) liet met deze collectie zien dat zijn dochters de productie makkelijk aankunnen. Het minst sterke onderdeel was het beenwerk.

De beoordeling van de dochtercollecties verdient een nuance. Alle dieren waren afkomstig van het Koeponbedrijf, uit een stal met een bovengemiddeld genetisch potentieel waar de verzorging niets te wensen overlaat.

Het lag voor de hand dat ook de andere collecties het bewijs leverden de hoge productie goed aan te kunnen. Zelfs de dochters van *Mel-crest Alta Razor* (conditiescore 94) wisten zich van voldoende reserves verzekerd. De Baxterzoon etaleerde een gezelschap dat hoge achteruiers droeg, met een prima ophangband. De benen waren droog, maar hoefden in het zijaanzicht niet rechter.

Beperkte selectieruimte

Door de dochters te selecteren uit slechts één veestapel was de selectieruimte wel beperkt. Met name bij *Lake-Effect Alta Caliber*. De Goldwynzoon was present met vier van de vijf volwassen nakomelingen uit de Koeponstal. Ze hadden elk vast aangehechte uiers en opnieuw prima kruispartijen.

De vierde en laatste equipe was van *Regancrest Alta Iota* (v. O Man). De tweedekalfsdieren manifesteerden zich met een flinke ribbenkast. Hoge achteruiers en een goede speenplaatsing sierden het collectief en de droge hakken waren illustratief voor gezond beenwerk. |

Jarno Greven, melkveehouder te Markelo:

'Ik vind melken mooi werk: twee rustmomenten in de dag.' (Bo)

Roelie Datema-Venekamp, voormalig boerin te Niekerk:

'Blaarkoppen waren hele rustige koeien, ze waren niet schrikachtig. Ik vond het leuke koeien. Wij hadden koeien van wel tien jaar oud. Ik weet dat zo goed omdat ik ze niet kon missen als ze weg moesten. Ik kende ze dan al heel lang.' (dB)

Piet Boer, bestuursvoorzitter FrieslandCampina:

'Nu praat ik een beetje als een boer, maar ik denk dat het verstandig is dat melkveebedrijven bij de voerinkoop dit najaar kritisch kijken of ze niet wat koeien moeten afvoeren naar de slacht. Want op korte termijn is meer melk goed voor hen, maar met een lage melkprijs is het hebben van meer koeien eigenlijk niet gunstig.' (NRC)

Arjen Kool, melkveehouder te Hei- en Boeicop:

'Het mrij-type spreekt ons aan; we wilden iets bredere, compactere koeien. Het begon eigenlijk al in 2003 met Kian.' (Mv)

Jan Reitsma, voormalig melkveehouder te Driesum:

'Keuringen van nu zijn niet meer zoals die van toen. De professionalisering in het voorbereiden en de toilettering van een koe voor een keuring is op zo'n niveau dat dit maanden

voorbereiding vergt. Toch geeft het een mooie dimensie aan de werkzaamheden op een boerderij.' (Bo)

Roelof Joosten, hoofddirecteur FrieslandCampina:

'We zijn te afwachtend geweest. We moeten laten zien dat zuivel sexy is.' (NRC)

Pieter Schouten, melkveehouder te Rottum (Gr.):

'Iedereen die betrokken is bij de sector, weet al vijf jaar dat er een ander melkproductieregulerend systeem moet komen om de "melkzieke" melkveehouders in toom te houden. Het tegenovergestelde gebeurt.' (Bo)

Willem Bakker, melkveehouder te Nieuwe Niedorp:

'Onze vaarzen zijn groter dan het landelijk gemiddelde, dat zal toch ook wel in de opfok van de kalveren zitten.' (Ob)

Jarno Greven:

'Een gezonde koe levert het meeste melk en kan veel langer mee. Zo heb je minder jongvee-opfok nodig. Dat scheelt een grote kostenpost.' (Bo)

Aagje Kramer, dierenarts te Beilen

'Gemiddeld wordt nog altijd twaalf procent van de geboren kalveren geen melkvaars. Op sommige bedrijven zelfs 25 procent. Dat zijn cijfers die veel beter kunnen.' (Bo)

Bob Bakker, veehandelaar en slager te Aartswoud:

'Een boer houdt een koe voor de melk, ik ga voor het vlees. Je moet beide keren aandacht en

liefde in het dier steken om er wat moois van te maken.' (Ob)

Jan Reitsma:

'Ik was een heel groot liefhebber van koeien met een bovengemiddeld exterieur, een uitzonderlijke lichaamsbouw, en dat is nog steeds zo. En al zeg ik het zelf: door de jaren heen heb ik een eigen visie ontwikkeld op het exterieur van koeien.' (dB)

Toon van Hoof, portefeuillehouder diergezondheid LTO

'Ik merk dat er grote bereidwilligheid is onder veehouders om nu eindelijk eens met ibr en bvd aan de slag te gaan.' (Bo)

Arjen Kool:

'Het gaat ons niet om het ras, of om het heterosiseffect. Holstein is best, maar we willen graag koeien die wat kleiner en breder zijn en meer in conditie. Ook omdat we uitstootkoeien altijd zelf afmesten.' (Mv)

Siemen Albada, voormalig melkveehouder te Sondel:

'Het gaat om de cijfers en niet om de koe. We hebben respect voor de koe, maar als de één beter is dan de ander, dan is dat eenmaal zo. Het is altijd zo geweest. Je hebt goeie en je hebt erbij die wil je een schop onder de kont geven.' (dB)

Willem Bakker:

'Tegenwoordig kijkt bijna niemand meer naar een koe. En dat is jammer, want met een koe moet je het verdienen. Ik ken al mijn koeien en vind het mooi ze twee keer per dag in handen te hebben; in een grote melkstal zie je alleen uiers voorbijkomen.' (Ob)

Bronnen: Boerderij (Bo), De Boer, hij investeerde voort (dB), Melkvee (Mv), NRC Handelsblad (NRC), Ode aan boeren en koeien (Ob)